

Nr 329

Av fru Sjövall och herr Kellgren, om statsanslag till forskning om medicinska medel för familjeplanering.

(Lika lydande med motion nr 213 i Första kammaren)

Vid planläggningen av hjälpåtgärder till utvecklingsländerna anses allmänt familjeplanering intaga en central plats. Dock bör i detta sammanhang påpekas, att familjeplanering icke är en fråga som är begränsad till utvecklingsländerna; den är ett globalt problem med giltighet i alla länder. Också länder med låga eller relativt låga födelsetal bidrar till att öka jordens befolkning. Befolkningsökningen i t. ex. USA är av samma storleksordning som den Indien kämpar med. Det är på grund av utvecklingsländernas fattigdom och nöd som befolkningsökningen där får så katastrofal innebörd.

Familjeplanering kan ske enligt två principiellt och vetenskapligt helt artskilda huvudmetoder. De äldre, traditionella metoderna bygger på bruket av lokalt verksamma medel, antingen enbart kemiska medel eller sådana i kombination med mekaniska medel. Den forskning som sker beträffande dessa medel strävar efter att dels finna nya sådana, dels att öka dessa medels effektivitet. En intensifiering av denna forskning hämmas bl. a. på grund av att man ännu inte lyckats erhålla vetenskapligt fullgoda mätmetoder på dessa olika metoders effektivitet. Viss forskning inom just detta senare område har påbörjats i Sverige.

De nya medel man nu börjat använda är biologiskt verksamma och ingriper i olika cellprocesser i kroppen. De som f. n. prövas utgöres av hormoner, vitaminer, enzymer, resp. dessa ämnens antagonist, s. k. anti-hormoner etc.

De traditionella, lokalt verksamma födelsekontrollmetoderna har ett begränsat användningsområde, bl. a. på grund av de problem ett fuktigt tropiskt klimat innebär för hållbarheten av dem. De metoder kvinnor kan använda måste dessutom läras ut genom personlig instruktion, i regel på födelsekontrollkliniker.

En ökad användning av biologiska medel är därför nödvändig om man inom kort tid effektivare än hittills vill angripa världens befolkningsproblem. En rad forskningsuppgifter är dock fortfarande olösta; tillika är de av sådan storleksordning, att forskningen måste ske både i ett flertal länder och inom olika forskningsgrenar. De väsentligaste forsknings-

uppgifterna måste vara i första hand en strävan att öka dessa medels effektivitet, i andra hand att förbilliga dem — de är f. n. mycket dyra — och i tredje hand måste problemen om deras eventuella risker, när de används under många år, respektive när mycket unga, biologiskt ännu inte utvuxna individer börjar använda dem, utforskas.

Också Sverige måste delta i detta internationella forskningsarbete. Forskningen här hemma bör därför stimuleras genom ökade anslag, avsedda direkt för dessa ändamål. Ett sådant anslag bör lämpligen fördelas av statens medicinska forskningsråd; dock kan snart forskningsprojekt bli aktuella under andra forskningsråd.

Under hänvisning till ovanstående hemställas,

att riksdagen må till *Forskning om medicinska medel för familjeplanering* för budgetåret 1961/62 under åttonde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag på 50 000 kronor.

Stockholm den 25 januari 1961

Elisabet Sjövall

Nils Kellgren
